

**Конвенція Ради Європи
про доступ до офіційних документів**

Преамбула

Держави — члени Ради Європи та інші держави, що підписали цю Конвенцію;

вважаючи, що завдання Ради Європи полягає у досягненні більшої єдності її членів, особливо з метою збереження та реалізації ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням;

беручи до уваги, зокрема, статтю 19 Загальної декларації прав людини; статті 6, 8 і 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенцію ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (м.Орхус, 25 червня 1998 року), та Конвенцію про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 року (ETS № 108);

беручи до уваги також Декларацію Комітету Міністрів Ради Європи щодо свободи висловлювань та інформації, прийняту 29 квітня 1982 року, а також рекомендації Комітету Міністрів державам-членам №R(81)19 про доступ до інформації, що знаходиться в розпорядженні державних органів; №R(91)10 про передачу третім особам персональних даних, що знаходяться в розпорядженні державних органів, №R(97)18 про захист персональних даних, що збираються і обробляються в статистичних цілях, №R(2000)13 про європейську політику щодо доступу до архівів та Rec(2002)2 про доступ до офіційних документів;

підкреслюючи важливе значення, яке в плюралістичному і демократичному суспільстві має прозорість діяльності державних органів;

враховуючи, що здійснення права доступу до офіційних документів:

(i) надає суспільству джерело інформації;

(ii) допомагає громадськості формувати думку про стан суспільства та про державні органи;

(iii) сприяє єдності, результативності, ефективності та підзвітності державних органів, допомагаючи, тим самим, підтвердженню їх легітимності;

Вважаючи тому, що всі офіційні документи є в принципі відкритими і відтак у доступі до них може бути відмовлено лише у зв'язку із захистом інших прав і законних інтересів;

домовились про таке:

Розділ I

Стаття 1

Загальні положення

1. Викладені нижче принципи повинні розумітися як такі, що не обмежують ті норми і положення національного законодавства та міжнародних договорів, які визнають більш широке право на доступ до офіційних документів.

2. Для цілей цієї Конвенції:

а. (i) під поняттям «державні органи» розуміється:

1 — урядові та адміністративні органи на національному, регіональному та місцевому рівнях;

2 — органи законодавчої та судової влади у тій мірі, в якій вони виконують адміністративні функції згідно з національним законодавством;

3 — фізичні чи юридичні особи у тій мірі, в якій вони виконують адміністративні повноваження.

(ii) Кожна Сторона під час підписання або депонування ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання, в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може заявити, що визначення поняття «державні органи» також включає в себе один чи декілька з наступних:

1 — органи законодавчої влади щодо їхніх інших функцій;

2 — органи судової влади щодо їхніх інших функцій;

3 — фізичні чи юридичні особи у тій мірі, в якій вони виконують державні функції або управляють державними коштами відповідно до національного законодавства.

б. під поняттям «офіційні документи» розуміється будь-яка інформація, записана у будь-якій формі, складена або отримана, та яка перебуває у розпорядженні державних органів.

Стаття 2

Право доступу до офіційних документів

1. Кожна Сторона гарантує право кожному, без дискримінації за будь-якою ознакою, на доступ, за вимогою, до офіційних документів, що знаходяться в розпорядженні державних органів.

2. Кожна Сторона вживає необхідних заходів у своєму національному законодавстві для впровадження положень щодо доступу до офіційних документів, передбачених цією Конвенцією.

3. Такі заходи повинні бути прийняті не пізніше набрання чинності цією Конвенцією стосовно відповідної Сторони.

Стаття 3

Можливі обмеження доступу до офіційних документів

1. Кожна Сторона може обмежувати право доступу до офіційних документів. Обмеження повинні бути чітко встановлені у законі, бути необхідними у демократичному суспільстві і бути пропорційними цілям захисту:

- a. національної безпеки, оборони та міжнародних відносин;
- b. громадської безпеки;
- c. попередження, розслідування та судового переслідування кримінальної діяльності;
- d. дисциплінарного розслідування;
- e. перевірки, контролю та нагляду з боку державних органів;
- f. приватного життя та інших законних приватних інтересів;
- g. комерційних та інших економічних інтересів;
- h. економічної, монетарної політики і політики обмінного курсу держави;

i. рівності сторін у судовому провадженні та ефективного здійснення правосуддя;

j. навколишнього середовища, або

k. обговорень всередині державного органу або між такими органами стосовно вивчення питання.

Держави, яких це стосується, під час підписання або депонування ратифікаційної грамоти, документа, про прийняття, затвердження або приєднання, у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи можуть заявити, що листування з правлячою сім'єю та її двором або главою держави може також бути включено до можливих обмежень.

2. У доступі до інформації, що міститься в офіційному документі, може бути відмовлено у разі, якщо її розголошення завдасть або ймовірно може завдати шкоди хоча б одному з інтересів, перелічених у пункті 1, якщо тільки відсутній переважаючий суспільний інтерес в оприлюдненні такої інформації.

3. Сторони розглядають питання щодо встановлення часових термінів, після закінчення яких згадані в пункті 1 обмеження більше не застосовуються.

Стаття 4

Запити про доступ до офіційних документів

1. Заявник щодо офіційного документу не зобов'язаний вказувати підстави для отримання доступу до офіційного документу.

2. Сторони можуть надати заявникам право залишатися анонімними, окрім випадків, коли розкриття особи є необхідним для опрацювання запиту.

3. Вимоги до запиту не повинні бути більшими, ніж це необхідно для опрацювання запиту.

Стаття 5

Опрацювання запитів про доступ до офіційних документів

1. Державний орган сприяє заявнику, наскільки це практично можливо, ідентифікувати запитуваний офіційний документ.

2. Запит про доступ до офіційного документу розглядається будь-яким державним органом, в розпорядженні якого знаходиться документ. Якщо державний орган не має у розпорядженні запитуваного офіційного документу або якщо він не уповноважений опрацьовувати цей запит, він повинен, коли

це можливо, спрямувати запит чи заявника до компетентного державного органу.

3. Запити про доступ до офіційних документів розглядаються на рівних засадах.

4. Запит про доступ до офіційних документів розглядається невідкладно. Рішення приймається, повідомляється і виконується якомога швидше або в розумний строк, який встановлений заздалегідь.

5. У доступі до офіційного документу може бути відмовлено:

(i) якщо, незважаючи на сприяння державного органу, запит залишається занадто невизначеним, щоб дозволити ідентифікувати офіційний документ, або

(ii) якщо запит є явно не виправданим.

6. Орган державної влади, який повністю чи частково відмовив у доступі до офіційного документу, повинен обґрунтувати таку відмову. Заявник має право отримати на вимогу письмове обґрунтування такої відмови від державного органу.

Стаття 6

Форми доступу до офіційних документів

1. У разі надання доступу до офіційного документу заявник має право обрати чи ознайомитися з оригіналом або копією, чи отримати копію цього документу в будь-якій доступній формі або форматі за своїм вибором, якщо тільки висловлене побажання не є не виправданим.

2. У разі обмеження доступу до деякої інформації, що міститься в офіційному документі, державний орган повинен, тим не менш, надати доступ до решти інформації, що у ньому міститься. Будь-які пропуски у документі повинні бути чітко позначені. Однак, якщо часткова версія документа вводить в оману або не має сенсу, або покладає явно необґрунтоване навантаження на орган щодо оприлюднення решти документу, у такому доступі може бути відмовлено.

3. Державний орган може надати доступ до офіційного документу, вказавши заявнику легкодоступні альтернативні джерела.

Стаття 7

Стягнення плати за доступ до офіційних документів

1. Ознайомлення з офіційними документами у приміщеннях державного органу є безкоштовним. Це не перешкоджає Сторонам встановлювати плату за відповідні послуги, що надаються архівами та музеями.

2. За надання копії офіційного документа з заявника може стягуватися збір, який має бути розумним і не перевищувати фактичних витрат на виготовлення копії та доставку документа. Тарифи оплати повинні бути опубліковані.

Стаття 8

Процедура перегляду

1. Заявник, чий запит про надання офіційного документу було відхилено, прямо чи опосередковано, повністю або частково, повинен мати право доступу до процедури перегляду рішення судом або іншим незалежним та неупередженим органом, утвореним відповідно до закону.

2. Заявнику завжди надається доступ до швидкої і недорогої процедури перегляду, що полягає або у повторному розгляді державним органом, або у перегляді відповідно до пункту 1.

Стаття 9

Додаткові заходи

Сторони інформують громадськість про її право на доступ до офіційних документів та про порядок реалізації цього права. Вони також вживають належних заходів для:

а. навчання державних органів щодо їхніх обов'язків у забезпеченні цього права;

б. надання інформації з питань або діяльності, за які вони відповідають;

с. ефективного адміністрування своїх документів для забезпечення легкого доступу до них;

д. застосування чітких і встановлених правил зберігання та знищення своїх документів.

Стаття 10

Оприлюднення документів за ініціативою державних органів

За своєю власною ініціативою і коли це доцільно, державний орган вживає необхідних заходів для оприлюднення офіційних документів, які знаходяться в його розпорядженні, в інтересах поширення прозорості та ефективності державного управління та заохочення інформованої участі громадськості у справах, що становлять загальний інтерес.

Розділ II

Стаття 11

Група спеціалістів з доступу до офіційних документів

1. Група спеціалістів з доступу до офіційних документів проводить свої зустрічі не рідше, ніж один раз на рік з метою моніторингу виконання цієї Конвенції її Сторонами, а саме:

а. звітування про відповідність заходів у законодавстві та на практиці, вжитих Сторонами для впровадження положень, установлених цією Конвенцією;

б. (i) висловлення думок з будь-якого питання щодо застосування цієї Конвенції;

(ii) висловлення пропозицій для сприяння або поліпшення ефективного застосування та виконання цієї Конвенції, включаючи виявлення будь-яких проблем;

(iii) обмін інформацією та повідомленнями про суттєві правові, політичні або технологічні розробки;

(iv) висловлення пропозицій до Консультацій Сторін з метою внесення поправок до Конвенції;

(v) формулювання свого висновку стосовно будь-якої пропозиції щодо внесення поправок до цієї Конвенції у відповідності до статті 19.

2. Група спеціалістів вправі запитувати інформацію і дізнаватися думку громадського суспільства.

3. Група спеціалістів складається як мінімум з 10 і максимум з 15 членів. Ці особи обираються в ході Консультацій Сторін строком на чотири роки, з можливістю переобрання на один термін, з числа кандидатів за списком, до якого кожна Сторона пропонує двох експертів. Вони обираються

із числа осіб з високими моральними якостями, відомих своєю визнаною компетентністю у сфері доступу до офіційних документів. Максимум один член Комітету може бути обраний зі списку запропонованих кожною із Сторін.

4. Члени Групи спеціалістів діють в особистій якості та є незалежними й неупередженими у виконанні своїх функцій і не отримують будь-яких вказівок від урядів.

5. Процедура обрання членів Групи спеціалістів визначається Комітетом Міністрів після консультацій та досягнення консенсусу Сторін Конвенції протягом одного року з дня набрання чинності цією Конвенцією. Група спеціалістів приймає власні правила процедури.

Стаття 12 **Консультації Сторін**

1. У Консультаціях Сторін бере участь по одному представнику від кожної Сторони.

2. Консультації Сторін відбуваються з метою:

- a. розгляду звітів, висновків та пропозицій Групи спеціалістів;
- b. висловлення пропозицій та рекомендацій Сторонам;
- c. висловлення пропозицій щодо внесення поправок до цієї Конвенції відповідно до статті 19;
- d. формулювання свого висновку щодо будь-якої пропозиції про внесення поправок до цієї Конвенції відповідно до статті 19.

3. Консультації Сторін скликаються Генеральним секретарем Ради Європи протягом одного року з дня набрання Конвенцією чинності з метою обрання членів Групи спеціалістів. Надалі зустрічі проводяться не рідше одного разу на 4 роки, а також у кожному випадку, коли більшість Сторін, Комітет Міністрів або Генеральний секретар Ради Європи вимагають такого скликання. Консультації Сторін затверджують власний порядок денний.

4. Після кожної зустрічі Консультація Сторін подає Комітету Міністрів звіт про роботу.

Стаття 13 **Секретаріат**

Секретаріат Ради Європи сприяє Консультації Сторін та Групі спеціалістів під час виконання їхніх функцій відповідно до цього Розділу.

Стаття 14 **Звітування**

1. Протягом одного року після дати набрання Конвенцією чинності для будь-якої Договірної Сторони, остання подає Групі спеціалістів звіт, що містить вичерпну інформацію про правові та інші заходи, вжиті для виконання положень цієї Конвенції.

2. Після цього, кожна Сторона подає Групі Спеціалістів перед кожним засіданням Консультації Сторін оновлену інформацію, згадану в пункті 1.

3. Кожна Сторона також подає Групі Спеціалістів будь-яку інформацію, яка нею запитується для виконання своїх завдань.

Стаття 15 **Опублікування**

Звіти, представлені Сторонами Групі спеціалістів, звіти, пропозиції та висновки Групи, а також звіти про роботу Консультації Сторін підлягають оприлюдненню.

Розділ III

Стаття 16

Підписання та набрання чинності Конвенцією

1. Ця Конвенція відкрита до підписання державами-членами Ради Європи.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти, документи про прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

3. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати, коли 10 держав-членів Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пункту 2.

4. Щодо кожної з держав, що підписали Конвенцію, а згодом висловили згоду на обов'язковість для них її положень, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати висловлення державою згоди на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пункту 2.

Стаття 17

Приєднання до Конвенції

1. Після набрання Конвенцією чинності Комітет Міністрів Ради Європи може, після консультацій зі Сторонами цієї Конвенції і отримання одностайної згоди з їхнього боку, запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи, або будь-якій міжнародній організації приєднатися до Конвенції. Рішення приймається більшістю, передбаченою в підпункті (d) статті 20 Статуту Ради Європи, та одностайним голосуванням представників Сторін, які мають право засідати в Комітеті Міністрів.

2. Для будь-якої держави або міжнародної організації, які приєднуються до Конвенції відповідно до пункту 1, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 18

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава може при підписанні або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа прийняття, затвердження або приєднання визначити територію або території, на які поширюється дія цієї Конвенції.

2. Будь-яка Сторона може в будь-який час пізніше у заяві, направлений на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, зазначену в заяві, за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попередніх двох пунктів щодо будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликана шляхом направлення відповідного повідомлення Генеральному секретарю. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення тримісячного строку від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 19

Поправки до Конвенції

1. Поправки до цієї Конвенції можуть пропонуватися будь-якою Стороною, Комітетом Міністрів Ради Європи, Групою спеціалістів або Консультацією Сторін.

2. Будь-яка пропозиція про внесення поправки повідомляється Сторонам Генеральним секретарем Ради Європи.

3. Будь-яка поправка повідомляється Консультації Сторін, яка після проведення консультацій з Групою спеціалістів, подає свій висновок щодо запропонованої поправки Комітету Міністрів.

4. Комітет Міністрів розглядає запропоновану поправку та будь-який висновок, поданий Консультацією Сторін, і може схвалити таку поправку.

5. Текст будь-якої поправки, схваленої Комітетом Міністрів згідно з пунктом 4, надсилається Сторонам для прийняття.

6. Будь-яка поправка, схвалена відповідно до пункту 4, набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення одномісячного строку від дати, коли всі Сторони повідомлять Генерального секретаря про її прийняття.

Стаття 20

Заяви

Будь-яка Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, схвалення чи приєднання може зробити одну чи більше заяв, передбачених у пункті 2 статті 1, пункті 1 статті 3 і статті 18. Вона повідомляє про будь-які зміни цієї інформації Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 21

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію, направивши відповідне повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення шестимісячного строку від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 22

Повідомлення

1. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам-членам Ради Європи та будь-якій іншій державі та міжнародній організації, які приєдналися до цієї Конвенції або були запрошені приєднатися до неї, про:

- а. будь-яке підписання;
- б. здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження або приєднання;
- с. будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 16 і 17;
- д. будь-яку заяву, зроблену відповідно до пункту 2 статті 1, пункту 1 статті 3 і статті 18;
- е. будь-яку іншу дію, повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено у м. Тромсе 18 червня 2009 року, англійською та французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівно автентичними, в одному примірнику, який здається на зберігання до архіву Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії кожній державі-члену Ради Європи та будь-якій іншій Державі, та міжнародній організації, яким запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.

**Застереження до Договору № 205 – Конвенція Ради Європи про доступ до
офіційних документів**

Станом на 17.04.2018

Королівство Швеція

Застереження, що міститься в ратифікаційній грамоті, переданій на зберігання 19 квітня 2010 р.

Як основне правило, усі рішення, прийняті державними органами Королівства Швеції стосовно відмови у доступі до офіційного документа, частково або повністю можуть бути оскаржені до суду. Однак, спеціальні положення поширюються на рішення, прийняті Урядом, міністрами та парламентськими омбудсменами. Тому Швеція висловлює застереження щодо пункту 1 статті 8 Конвенції про доступ до процедури розгляду в суді або іншому незалежному та неупередженому органі, визначеному законом, стосовно рішень, ухвалених урядом, міністрами і парламентськими омбудсменами.

Застереження стосується статті: 8